

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

О.О. ЧОНГОВ*, аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню організаційно-правового забезпечення охорони земель гірських регіонів України. Автором розкривається компетенція державних органів та органів місцевого самоврядування щодо повноважень охорони земель у гірських регіонах України. Також надається аналіз повноважень органів місцевого самоврядування у зарубіжних країнах щодо цієї тематики.*

Ключові слова: *охорона земель, гірський регіон, державні органи, органи місцевого самоврядування.*

Актуальність. Ефективне вирішення проблем охорони земель гірських регіонів України в нових умовах господарювання неможливе без виваженої і послідовної політики держави в цій сфері, чітко організованого виконання намічених урядом планів, програм і конкретних заходів, дійового контролю за ходом їхньої реалізації та цільовим використанням бюджетних коштів. При цьому держава повинна застосовувати гнучку систему стимулюючих (адміністративних) важелів та інструментів впливу на землевласників і землекористувачів, від яких насамперед і залежить стан нашого національного багатства – землі. В основу таких важелів покладається, зокрема, й правова охорона земель гірських регіонів України, яка неможлива без державного регулювання, що повинно здійснюватися в таких напрямках, як: розробка законів та інших нормативно-правових актів; здійснення інвестиційної політики; державне управління.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день питання охорони земель, в широкому його розумінні, включаючи й організаційно-правову складову забезпечення такої охорони, є об'єктом дослідження на науково-теоретичному рівні фахівцями земельного, екологічно та природоресурсного права. До таких фахівців слід віднести: В.І. Андрейцева, О.А. Вівчаренко, І.І. Каракаша, Т.С. Кичилук, П.Ф. Кулініча, В.Л. Мунтяна, В.І. Семчика та інших. Однак в аспекті охорони земель саме гірських регіонів України питання науковцями не вивчалось. Тому **метою даної статті** постає необхідність дослідження організаційно-правового забезпечення охорони земель гірських регіонів України. В основу такого дослідження буде покладено сформульований нами висновок про те, що під землями гірських регіонів слід розуміти сукупність усіх категорій земель, які передбачені законодавством України з урахуванням особливостей ландшафтів та рельєфу [1, с. 248–249].

* Науковий керівник – кандидат юридичних наук, доцент Ю.А. Краснова

© О. О. Чонгов, 2017

Викладення основного матеріалу. Відповідно до ст. 5 Закону України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 р. [2] державне регулювання в галузі охорони земель здійснюють: Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, а також спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади в межах повноважень, установлених законом. З цього можна зробити висновок, що організаційно-правове забезпечення щодо охорони земель покладено саме на ці органи державної влади та місцевого самоврядування, які використовують певні організаційно-правові заходи відповідно до своїх повноважень, щодо певного питання стосовно охорони земель.

Як вважають О.С. Баб'як, П.Д. Біленчук та Ю.О. Чирва у підручнику «Екологічне право України», організаційно-правові заходи охорони надходять від органів державної влади і управління, правоохоронних органів, самих землевласників і землекористувачів. Вони розв'язують завдання охорони земель у специфічних, властивих їм формах, відповідно до місця призначення даного виду органів у державній і господарській системі. Також вони вважають, що вищі органи державної влади і управління реалізують це завдання шляхом активної законодавчої діяльності [3]. Відповідно, усі інші органи державної влади та місцевого самоврядування розв'язують такі завдання згідно з покладеними на них повноваженнями вищими органами державної влади і управління, виконуючи регулюючу функцію охорони земель. Це підтверджується і в дисертації О.А. Вівчаренко, де він зазначає: «Регулююча функція правової охорони земель за своїм змістом є наближеною до традиційного теоретичного розуміння регулятивної функції права і навіть більше – до змісту регулятивної статичної функції права» [4, с. 197]. Регулятивна функція права має своїм завданням регулювати суспільні відносини та полягає насамперед у встановленні позитивних правил поведінки, в організації суспільних відносин, у координації соціальних взаємозв'язків. Зміст цієї функції конкретизується у визначенні, наданому О. Ф. Скаун, згідно з яким регулятивна функція права – функція упорядкування суспільних відносин, визначення лінії поведінки людей, наділення їх певними правами та обов'язками» [4, с. 194–195; 5, с. 227]. У межах регулятивної функції права виділяють дві підфункції: регулятивну статичну та регулятивну динамічну функції. Перша з них полягає в упорядкуванні суспільних відносин шляхом закріплення основних прав і свобод особи, компетенції державних органів і посадових осіб (наприклад, фіксування правомочностей власника щодо володіння, користування та розпорядження). Вона здійснюється за допомогою дозвільних (таких, що надають правомочності) та заборонних норм, які формують певні правовідносини. Так, при формуванні правовідносин пасивного типу суб'єкти права самі, за власною ініціативою, виявляють правову активність. Тобто, регулятивна статична функція закріплює наявні

суспільні відносини у статичі за допомогою визначення суспільного статусу різних суб'єктів, їх прав та обов'язків тощо [4, с. 195].

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що організаційно-правове забезпечення охорони земель – це система уповноважених органів державної влади та місцевого самоврядування, які відповідно до своїх повноважень здійснюють певні заходи організаційно-правового характеру, що направлені на охорону земель лише у властивих цим органам (як загальним, так і спеціальним) формах. Відомо, що загальним органом, наприклад, є Верховна Рада України, до повноважень якої включається законодавча діяльність. Наприклад, Закон України «Про охорону земель» був прийнятий Верховною Радою України 19 червня 2003 року [2].

Центральним органом виконавчої влади є Кабінет Міністрів України, що здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів. Наприклад, Кабінет міністрів України прийняв розпорядження № 1024-р від 22 жовтня 2014 р. «Про схвалення концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням» [6].

Але нас насамперед цікавлять місцеві ради та адміністрації, а також профільні органи, оскільки саме вони безпосередньо мають виконувати функції охорони земель, у тому числі у гірських регіонах.

Міністерство екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки [7]. Так, основними завданнями Мінприроди є забезпечення формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів; охорони та раціонального використання земель; збереження, відтворення та невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття, формування, збереження та використання екологічної мережі; організації, охорони та використання природно-заповідного фонду; охорони атмосферного повітря; розвитку водного господарства і меліорації земель; державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про раціональне використання, відтворення і охорону природних ресурсів, відтворення та охорону земель, екологічну та радіаційну безпеку, охорону та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, збереження, відтворення і невиснажливе використання біологічного та ландшафтного різноманіття тощо [7]. Оскільки природні ресурси знаходяться на земельних ділянках та не можуть існувати окремо від них, то їх охорона співвідноситься з охороною земель. Для виконання цих завдань на Мінприроди України покладено повноваження, що забезпечують нормативно-правове регулювання у сфері раціонального використання, відтворення й охорони об'єктів тваринного і рослинного

світу, біологічного та ландшафтного різноманіття, формування, збереження та використання екологічної мережі у межах повноважень, передбачених законом, біологічної та генетичної безпеки, охорони та раціонального використання земель з деяких питань [7]. Але коло цих питань не стосується регулювання особливостей охорони земель у гірських регіонах України. Ці питання носять загальний характер та забезпечують нормативне регулювання з питань стосовно охорони земель щодо збереження тваринного та рослинного світу. Також ці питання можуть стосуватися певних територій, які мають статус, наприклад, національного природного парку. Наприклад, Положення про Ужанський національний природний парк, що затверджено ще Мінприроди від 15 серпня 2013 р. № 354 [8].

Іншим органом, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, є Державна екологічна інспекція України (далі – Держекоінспекція України). Держекоінспекція України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для забезпечення реалізації державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів [9]. На цей орган покладено обов'язки щодо охорони земель стосовно: консервації деградованих і малопродуктивних земель; збереження водно-болотних угідь; виконання екологічних вимог при наданні у власність і користування, в тому числі в оренду, земельних ділянок; здійснення заходів щодо запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами; додержання режиму використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, а також територій, що підлягають особливій охороні; додержання екологічних нормативів з питань використання та охорони земель; встановлення та використання водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також щодо додержання режиму використання їх територій; ведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладення кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду [9]. Аналогічні повноваження покладаються на центральний орган виконавчої влади (на сьогоднішній день це Держекоінспекція України), який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, а також Законом України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» від 19 червня 2003 року [10].

Державна служба геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр України) є центральним органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів та топографо-геодезичної і картографічної діяльності. Це є ще одним органом, до повноважень якого належить: дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм

власності, родючості ґрунтів [11]. Варто зазначити, що при розрахунку штрафів за нецільове використання земель віднесено землі гірських регіонів Івано-Франківської та Львівської областей, південного узбережжя Криму (фактично це також є гірською територією) до особливо цінних [12]. Землі гірських регіонів Закарпатської області з невідомих причин до особливо цінних не віднесено.

Оскільки на території України знаходяться землі усіх категорій, то організаційно-правові заходи з охорони таких земель можуть здійснювати деякі міжгалузеві органи.

На землях лісогосподарського призначення охоронні заходи здійснюються Державним агентством лісових ресурсів України, який відповідно до положення про нього є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства і який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства [13]. Відповідно до п. 22 ст. 3 зазначеного положення основним завданням Держлісагентства є забезпечення функціонування державної лісової охорони, координація діяльності лісової охорони постійних лісокористувачів і власників лісів, участь у забезпеченні реалізації державної політики у сфері пожежної безпеки, забезпечення організації та координації заходів з охорони державного мисливського фонду і заходів з регулювання чисельності мисливських, хижих та шкідливих для мисливського господарства тварин [13]. Відповідно до ст. 28 Лісового кодексу України до повноважень цього органу входить розробка та організація виконання державних цільових, галузевих та інших програм охорони, захисту, використання та відтворення лісів; забезпечення нормативно-правового регулювання з ведення лісового господарства [14]. Охорона гірських лісів та земель лісогосподарського призначення на сьогодні не врегульована нормативно, проте на рівні доповідей вже говорять про регулювання вирубки лісів у Івано-Франківській та Закарпатській областях. Так, наприклад, презентацією про стан та перспективи застосування поступових і вибіркового рубок головного користування у Івано-Франківському ОУЛМГ пропонується нормативно врегулювати питання допустимого відсотка пошкоджених дерев при вибіркових рубках і санкцій за його перевищення [15, с. 17].

Організаційно-правове забезпечення охорони земель гірських регіонів розповсюджується також і на Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство), що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства та гідротехнічної меліорації земель, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів [16]. Водним кодексом України на цей орган покладено забезпечення охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, у галузі управління і

контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів [17].

Іншою групою органів, які здійснюють повноваження щодо охорони земель гірських масивів, можна назвати і органи місцевого самоврядування. Так, відповідно до п. «є» ст. 12 Земельного кодексу України до повноважень сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів у галузі земельних відносин покладено здійснення контролю за використанням та охороною земель комунальної власності, додержанням земельного та екологічного законодавства [18]. Але що це за повноваження – у законодавстві не уточнюється.

Таким чином, проаналізувавши повноваження українських органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ми можемо зробити висновок, що попри відсутність єдиного державного органу у сфері охорони земель гірських масивів України цю компетенцію виконує ціла низка інших державних органів, які умовно можна поділити на органи загальної та спеціальної компетенції. До органів загальної компетенції ми відносимо Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, до органів спеціальної компетенції у межах їх повноважень – Мінприроди, Держводагентство, Державне агентство лісових ресурсів, Держгеокадастр.

Водночас актуальним залишається питання про закріплення на законодавчому рівні положень про створення уповноваженого органу з питань управління гірськими територіями України, як то здійснюється в інших державах.

Наприклад, у країнах пострадянського простору, а саме у Російській Федерації, два регіони проводять гірську політику – це Республіка Північна Осетія-Аланія та Республіка Інгущетія [19; 20]. В обох республіках передбачено створення спеціального уповноваженого органу по гірським територіям, які підзвітні відповідному регіональному уряду.

Так, відповідно до ст. 8 Закону «Про гірські території Республіки Північна Осетія-Аланія» до відання органів місцевого самоврядування в галузі охорони та використання природних ресурсів, сталого розвитку гірських територій належать: участь органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації федеральних і республіканських програм охорони та використання природних ресурсів та сталого розвитку гірських територій; участь в охороні навколишнього природного середовища та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; контроль за охороною та використанням об'єктів і природних ресурсів на гірських територіях, що знаходяться під їх юрисдикцією тощо [19].

Так, ще у 2001 р. уряд Північної Осетії-Аланії затвердив програму із забезпечення екологічної безпеки республіки на 2001 р., де звернув увагу на необхідність проведення реабілітаційних природоохоронних заходів щодо рекультивації та ліквідації сміттєзвалищ, рекультивації полігонів твердих побутових відходів; рекультивації пойми річок і необхідність проведення берегоукріплювальних робіт та проведення робіт з озеленення [21].

Також відповідно до цього Закону до відання органів місцевого самоврядування покладено й інші повноваження та взаємодію з іншими органами влади Російської Федерації – не тільки зі збереження та охорони природних ресурсів, а й землі, яка знаходиться на гірських територіях. Проте цей закон наділяє повноваженнями місцеві органи влади лише стосовно збереження та охорони природних ресурсів на гірських територіях, а не охорони земельних ділянок.

У Республіці Інгушетія ситуація з повноваженнями органів місцевого самоврядування є трохи іншою. Відповідно до ст. 7 Закону Республіки Інгушетія «Про гірські території Республіки Інгушетія» до повноважень органів місцевого самоврядування в сфері розвитку гірських територій належать: 1) участь у реалізації державних програм соціально-економічного розвитку гірських територій Республіки Інгушетія; 2) участь в охороні і забезпеченні збереження природних і туристських ресурсів; 3) забезпечення соціальної підтримки і зайнятості населення гірських територій Республіки Інгушетія; 4) інші повноваження відповідно до федерального законодавства і законодавства Республіки Інгушетія [20]. Як випливає з цього закону, повноваження органів місцевого самоврядування стосуються охорони природних ресурсів на гірських територіях Республіки Інгушетія.

Схожою є ситуація з повноваженнями органів місцевого самоврядування у Киргизькій Республіці. Відповідно до закону «Про гірські території у Киргизькій Республіці»: «Компетенція органів місцевого самоврядування в сфері захисту і використання природних ресурсів та сталого розвитку гірських територій включає: участь органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації республіканських програм захисту і використання природних ресурсів, сталого розвитку гірських територій; участь у формуванні територіальних організацій спеціально уповноважених органів по гірських територіях; участь у захисті навколишнього середовища і усунення наслідків стихійних лих; контроль над захистом і використанням об'єктів і природних ресурсів в гірських територіях тощо» [22]. У законі підкреслюється необхідність створення спеціального уповноваженого органу по гірським територіям. Можна зробити висновок, що законом передбачено, що захисту і раціональному використанню потребують природні ресурси у гірській місцевості.

Киргизька Республіка прийняла декілька програм стосовно захисту і використання природних ресурсів. Так, наприклад, був прийнятий національний план дій у лісовій галузі, де наголошується, що понад 90 % лісу знаходиться на висоті 700–3600 метрів, має глобальне значення для навколишнього середовища та має на меті забезпечити біорізноманіття лісів [23]. А на 2000–2015 рр. була затверджена національна лісова програма, що спрямована на системний розгляд проблем лісу і забезпечення переходу від користування лісом до його ефективного управління, а також на збереження і примноження національного лісового багатства [24]. Окрім того, Міністерство сільського господарства та меліорації Киргизькій Республіки є членом ініціативи країн центральної

Азії з управління земельними ресурсами, яке має на меті поліпшення використання та формування знань з питань сталого управління земельними ресурсами в Центральній Азії [24].

Таким чином, проаналізувавши законодавства України та деяких інших країн щодо охорони земельних ділянок у гірських територіях, можна зробити наступні висновки:

В Україні попри відсутність єдиного державного органу у сфері охорони земель гірських масивів цю компетенцію виконує ціла низка інших державних органів, які умовно можна поділити на органи загальної та спеціальної компетенції. До органів загальної компетенції ми відносимо Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, до органів спеціальної компетенції у межах їх повноважень – Мінприроди, Держводагентство, Державне агентство лісових ресурсів, Держгеокадастр.

У регіонах Російської Федерації, які проводять гірську політику – Республіка Північна Осетія-Аланія та Республіка Інгушетія, а також у Киргизькій Республіці місцеві органи влади наділені спеціальними повноваженнями щодо збереження природних ресурсів у гірських територіях. Приймаються і спеціальні гірські програми. В Україні, на жаль, не передбачено спеціальних повноважень відповідних місцевих рад щодо збереження природних ресурсів та земельних ділянок у гірських територіях. Визначення таких повноважень могло б допомогти попередити природні лиха саме у гірських регіонах, ліквідувати наслідки при їх настанні та скерувати дії місцевих органів влади на збереження таких земель і природних ресурсів.

Спеціального уповноваженого органу по гірським територіям, який передбачено у законодавстві пострадянських країн (РФ, Киргизька Республіка), ані у Російській Федерації, ані у Киргизькій Республіці ще не створено, тому оцінити його ефективність неможливо. На нашу думку, надання повноважень з охорони природних ресурсів та земель на гірських територіях органам місцевої влади буде достатньо, а отже, додаткові органи створювати не потрібно.

Список літератури:

1. Чонгов О.О. Щодо юридичного поняття «гора», «гірський район» та «гірська політика України» у порівнянні із законодавством країн Європейського союзу [Текст] / О.О. Чонгов // Вісник господарського судочинства. – 2016. – № 2–3. – С. 248–251.
2. Про охорону земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 962 – IV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.
3. Баб'як О. С. Екологічне право України / О. С. Баб'як, П. Д. Біленчук, Ю. О. Чирва : [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/ekolog-pravo/463-ekolog/7799-s-73-----.html>.
4. Вівчаренко О. А. Правова охорона земель України [Текст]: дис. ... д-ра юрид. наук / Олег Антонович Вівчаренко. – К., 2015. – 445 с.
5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс) [Текст] / О. Ф. Скакун. – Х. : Еспада, 2006. – 776 с.

6. Про схвалення концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням : розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1024-2014-%D1%80>.

7. Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України : постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 р. № 32 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>.

8. Положення про Ужанський національний природний парк : положення Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 24 жовтня 2001 р. № 383 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-vnesennja-zmin-do-polozhennja-pro-uzhanskii-nacionalnii--doc164891.html>

9. Положення про Державну екологічну інспекцію України : Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 454/2011 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>.

10. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 963–IV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-15>.

11. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру : постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. №15 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF>

12. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу : постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007 р. № 963 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-2007-%D0%BF>

13. Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 р. № 521 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-%D0%BF>

14. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 17. – Ст. 443.

15. Голубчак О.І. Стан та перспективи застосування поступових і вибіркокових систем рубок головного користування у Івано-Франківському ОУЛМГ / Презентація – 18 слайдів

16. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 393 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393-2014-%D0%BF>

17. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.

18. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.

19. О горных территориях в Республике Северная Осетия–Алания в редакции от 22 мая 2006 г. №28-рз : Закон от 30 декабря 1998 г. № 30-3 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.gov.ru/ipso/data/?docbody=&prevDoc=138015671&backlink=1&&nd=138008280>.

20. О горных территориях Республики Ингушетия : Закон от 3 февраля 2016 г. : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://docs.cntd.ru/document/432868564>

21. Об утверждении Республиканской целевой программы по обеспечению экологической безопасности Республики Северная Осетия-Алания на 2001 год : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://pravo.gov.ru/ipsdata/?docbody=&prevDoc=138008280&backlink=1&nd=138010225&rdk=>].

22. О горных территориях Кыргызской Республики : Закон Кыргызской Республики от 1 ноября 2002 г. № 151 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/1108?cl=ru-ru>.

23. Национальный план действий развития лесной отрасли Кыргызской Республики на 2006–2010 годы : постановление Правительства Кыргызской Республики от 27 сентября 2006 г. № 693 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/57841>

24. Об утверждении Национальной лесной программы на 2005–2015 годы : постановление Правительства Кыргызской Республики от 25 ноября 2004 г. № 858 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/56089?cl=ru-ru>

References:

1. Chongov O.O. Shhodo yurydychnogo ponyattya «gora», «girskyj rajon» ta «girska polityka Ukrayiny» u porivnyanni iz zakonodavstvom krayin Yevropejskogo soyuzu [Tekst] / O.O. Chongov // Visnyk gospodarskogo sudochynstva. – 2016. – № 2–3. – S. 248–251.

2. Pro oxoronu zemel': Zakon Ukrayiny vid 19.06.2003 roku # 962 – IV : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.

3. Babyak O. S. Ekologichne pravo Ukrayiny / O. S. Babyak, P. D. Bilenchuk, Yu. O. Chyrva [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <http://radnuk.info/pidrychnuku/ekolog-pravo/463-ekolog/7799-s-73-----.html>.

4. Vivcharenko O. A. Pravova oxorona zemel Ukrayiny [Tekst]: dys. dokt. yur. nauk / Vivcharenko Oleg Antonovych – Kyiv, 2015. – 445 s.

5. Skakun O. F. Teoriya derzhavy i prava (encyklopedychnyj kurs) [Tekst] / O. F. Skakun. – X. : Espada, 2006. – 776 s.

6. Pro sxvalennya koncepciji borotby z degradaciyeyu zemel ta opustelyuvannjam: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 22 zhovtnya 2014r. # 1024-r. : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1024-2014-%D1%80>.

7. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Ministerstvo ekologiyi ta pryrodnyx resursiv Ukrayiny: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 21 sichnya 2015r. # 32 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>.

8. Polozhennya pro Uzhanskyj nacionalnyj pryrodnyj park: Polozhennya Ministerstva oxorony navkolyshnogo pryrodnogo seredovyshha vid 24.10.2001 # 383 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://document.ua/pro-vnesennja-zmin-do-polozhennja-pro-uzhanskii-nacionalnii--doc164891.html>

9. Polozhennya pro Derzhavnu ekologichnu inspekciyu Ukrayiny: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 13 kvitnya 2011 roku # 454/2011 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>.

10. Pro derzhavnyj kontrol za vykorystannjam ta oxoronoyu zemel: Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 roku # 963–IV : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-15>.

11. Polozhennya pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan geodeziyi, kartografiyi ta kadastru: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 sichnya 2015 roku #15 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF>

12. Pro zatverdzhennya Metodyky vyznachennya rozmiru shkody, zapodiyanoyi vnaslidok samovilnogo zajnyattya zemelnyx dilyanok, vykorystannya zemelnyx dilyanok ne za cilovym pryznachennjam, znyattya g`runtovogo pokryvu (rodyuchogo sharu gruntu) bez specialnogo dozvolu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 lypnya 2007 roku #963 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-2007-%D0%BF>

13. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavne agentstvo lisovyx resursiv Ukrainy Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08 zhovtnya 2014 roku #521 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/521-2014-%D0%BF>

14. Lisovyj kodeks Ukrainy vid 21sichnya1994 roku // Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy. – 1994. – # 17. – St. 443.

15. Golubchak O.I. Stan ta perspektyvy zastosuvannya postupovyx i vybirkovyx system rubok golovnogogo korystuvannya u Ivano-Frankivskomu OULMG / Prezentaciya – 18 slajdiv

16. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavne agentstvo vodnyx resursiv Ukrainy Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 serpnja 2014 roku #393 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393-2014-%D0%BF>

17. Vodnyj kodeks Ukrainy vid 06 chervnja 1995 roku // Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy. – 1995. – # 24. – St. 189.

18. Zemelnyj kodeks Ukrainy vid 25 zhovtnja 2001 roku // Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy. – 2002. – # 3–4. – St. 27.

19. О горных территориях в Республике Северная Осетия–Алания в редакции от 22.05.2006 #28-rz: Закон от 30.12.1998 года # 30-Z : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://pravo.gov.ru/ipsdata/?docbody=&prevDoc=138015671&backlink=1&nd=138008280>.

20. О горных территориях Республики Ингушетия : Закон от 03 лютого 2016 года : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://docs.cntd.ru/document/432868564>

21. Об утверждении Республиканской целевой программы по обеспечению экологической безопасности Республики Северная Осетия–Алания на 2001 год : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://pravo.gov.ru/ipsdata/?docbody=&prevDoc=138008280&backlink=1&nd=138010225&rdk=>.

22. О горных территориях Киргизской республики: Закон Киргизской республики от 1 ноябрия 2002 г. # 151 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/1108?cl=ru-ru>.

23. Nacyonalnij plan dejstvyj razvytyya lesnoj otrasly Kиргизской Республики на 2006-2010 г.: postanovlenye Pravytelstva Kиргизской Республики от 27 sentyabrya 2006 goda # 693 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/57841>

24. Ob utverzhdenyy Nacyonalnoj lesnoj programmi na 2005-2015 g postanovlenye Pravytelstva Kirgizskoj Respublyky ot 25 noyabrya 2004 goda # 858 : [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/56089?cl=ru-ru>.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОХРАНЫ ЗЕМЕЛЬ ГОРНЫХ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

А.А. Чонгов

Аннотация. *Статья посвящена исследованию организационно-правового обеспечения охраны земель горных регионов Украины. Автором раскрывается компетенция государственных органов и органов местного самоуправления относительно полномочий охраны земель в горных регионах Украины. Также дается анализ полномочий органов местного самоуправления в зарубежных странах по этой тематике.*

Ключевые слова: *охрана земель, горный регион, государственные органы, органы местного самоуправления.*

ORGANIZATIONAL AND LEGAL PROVIDING OF LAND PROTECTION OF MOUNTAIN REGIONS UKRAINE

O. Chongov

Abstract. *The article is dedicated to the organizational and legal providing of land protection in mountainous regions of Ukraine. The author reveals the competence of state bodies and local governments for land protection provisions in the mountainous regions of Ukraine. The authors also provided an analysis of the powers of local governments in foreign countries on this subject.*

Key words: *land protection, mountain region, state bodies, local governments.*